

د ھمبیزا سرۆشتی دا

نيسماعيل تاھا شاھين

زرگوز

دارەکا بەرنەگرا کووڤی و تووڤلگەور و ستوور و پەقەقە. ل بەراڤ و شیقین تەنگ و تەر و گەرم و ب ئاڤ شین دبت. نازکە خوە ل بەر سەر و سەرمايێ ناگرت و زوو سەرۆی دبت. ھەتا (25) مېتران بەژنێ دکەت. کەل و ناقتا و گولییێن خوە بۆ رەخان ڤەدەت. ژ (3 - 17) بەلگێن بچووک و پوونشتی و بەرانبەری ئیکێن پیکھاتی ھەنە. ب ڤیڤی زینە دبت. دارەکا باش و کێرھاتی یە بۆ جوانی و دارتراشینێ. ناڤی وی یێ زانستی (Carya fraxinifolia) ە.

نەرمک بن کایگ ؛ بینگویک

گیایەکی بەاری یێ سالانە، ب ڤەتلازی ل چۆلی و ل ئاڤ رەزان شین دبت. بێژە بەۆستەکی یان پتر بلند دبت. ھندەک گەھ ل داڤا وینە، دۆرماندۆری گەھان ھەشت کۆڤک پێڤەنە، دەمێ ھشک دبت تۆڤ دکەڤتە پنی کۆڤکی. ھندی شین ئەو کۆڤکە نەرم، مرۆڤ دەستی خوە پێدە بینت نەرمە، بەلێ د بن ریزا کۆڤکان دا ل دو تەنشتان ب ریز سترینە، ھەر ملەکی بێژە ڤەڤت ھەشت ستریەکن و ھەر ملەکی ریز ستریان بەلگەک پێڤە. دەمێ مرۆڤ گیایێ ژینگۆتی ھلەکیشت، بێنەکا نەخووش ژێ دەیت و ھەر ژ بەر ھندی، ھندەک دبێژنێ (بینگویک). ناڤی وی یێ زانستی (Moluccella laevis) ە.

چرکۆنە، چلمیرک، بنانک

ناقى زانستى: (Phylloscopus collybita)

مەزناتى و كەلواش: 11 سم دريژە.

سالۆخ: چوچكەكا بنىشت كەسكشەيە. بورييەكا زراقتەنگ د سەر چاقانرا يە. ژ بنىشە تىكدا سپيەكى تامزە. سپىلكا چاقان قەهواييەكى تارى يە. نكل قەهواييەكى رەشكەيە. پىن قەهواييەكى رەشكەنە.

ژینگە: ل وەلاتى مە پاييز و زفستان و بهاران ژ ئيلونى هەتا دووماهيا نيساتى ل ناف دارويار و باخچە و دەغەل و قەرام و لەفەنان دەيتە دياتن.

زىدەبوون: ل ئەوروپا و حەودا دمرييا سپى و ژورييا رۆژئافيا ئەفريقا تىژكان دئيتە دمر و جوونەك ژى ل ژورى و رۆژهاياتى ئەوروپا و رۆژئافيا سيبيريا و قەوقاس و ژورييا توركى و ئيرانى تىژكان دئيتە دمر.

خوارن: پيشك و ميشەمۆرن.

نازى

جوونەسەيەكى بەزا و شك و سەريچووك و ستوو و ناقتەنگ زراف و خەشبين و زىدە ب بين و هشيار و مووكورتك و دريژ و پيلۆق و دريژۆكە. گوهدريژ و كوريدريژە. شەوى ب هيز و كىلبەتيژە. بلنداييا وى ژ ناقلان، د ناقبەرا (68 - 78) سەنتيميترا. سەنگا وى ژ (27 - 32) كىلوگرامانە. بۇ نىچيركرنا كىريشك و رووفى و خەزالان دەيتە راکرتن. ل دەق مە سى رەنگ و جوون ژى هەنە: دووقريشى، رووت، كۆسە.

